NIEUWE VERLICHTING IN DE STADSKERN: SLIM, DUURZAAM EN SFEERVERSTERKEND

Infobrochure - februari 2021

Aan de bewoners van Grote Markt, Onze-Lieve-Vrouwstraat, Onze-Lieve-Vrouwplein, Parkstraat, Sint-Nicolaasplein, Houtbriel, Sacramentsstraat, Stationsstraat, Ankerstraat (deel), Zamanstraat, Dr. Verdurmenstraat, Regentieplein, Regentiestraat (deel) en Stationsplein

Beste bewoner,

In uw straat wordt binnenkort de straatverlichting vernieuwd en sterk gemoderniseerd. Het is de eerste stap naar de verlichting van de toekomst. Wanneer u gaat winkelen, gaat wandelen of gaat joggen, wordt uw weg verlicht door straatlantaarns, zodat u zich veilig en comfortabel kan bewegen.

Maar al dat licht vergt veel energie, kost de stad veel geld en draagt onrechtstreeks bij tot de klimaatverandering. Daarom schakelen we al een tijdje over naar meer energiezuinige ledlampen.

Met het Europese SMART-SPACE project in de stadskern gaan we nog een stapje verder. In samenwerking met verschillende partners zetten we een pilootproject op met slimme verlichtingssystemen. Zo kunnen we zowel de CO2-uitstoot als de elektriciteitskosten verminderen, zonder in te boeten aan veiligheid en comfort. Want een slim verlichtingssysteem zorgt voor de juiste hoeveelheid licht, op de juiste plaats, op het juiste moment en werkt bovendien sfeerversterkend. Belangrijk om onze stadskern aantrekkelijker en gezelliger te maken.

In deze brochure vindt u een beknopte toelichting over dit project en de mogelijke impact op u en uw omgeving. Meer info vindt u op www.sint-niklaas.be/slimmeverlichting.

Dit project werd mede gefinancierd door de Europese Unie en de provincie Oost-Vlaanderen.

Namens het stadsbestuur

Johan Verhulst
algemeen directeur

Carl Hanssens
schepen

Lieven Dehandschutter
burgemeester

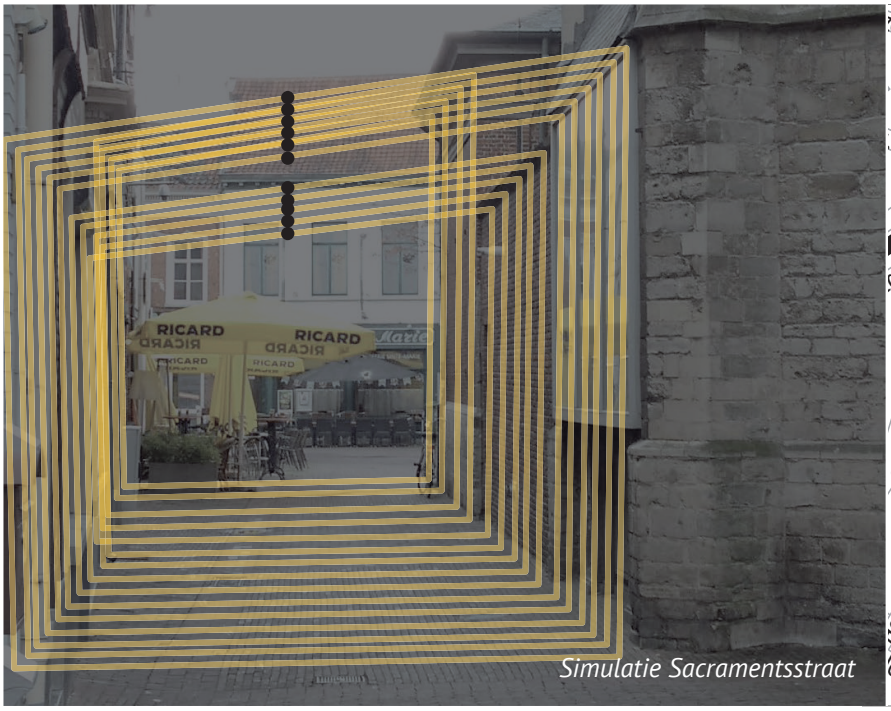

Simulatie Sacramentsstraat

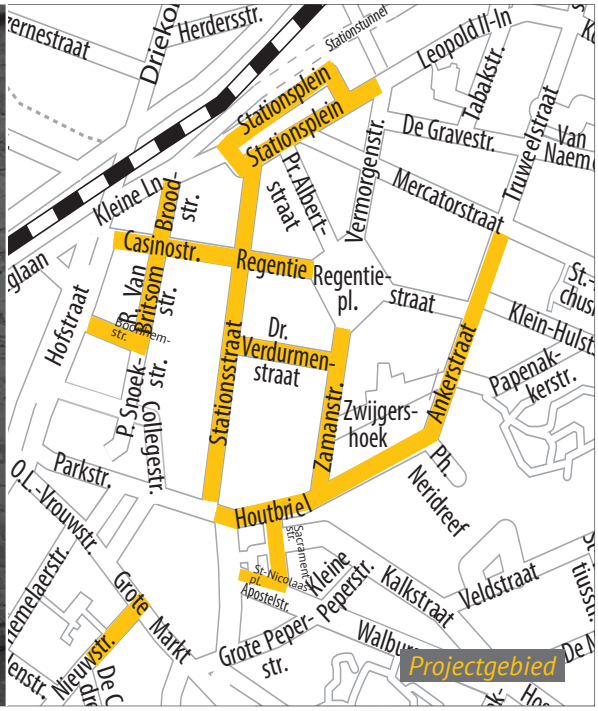

Interreg North-West Europe SMART-SPACE
European Regional Development Fund

provincie Oost-Vlaanderen

SAMEN MAKEN WE DE STAD VAN MORGEN

Sint-Niklaas
Oh zo verrassend

Functionele sfeerverlichting

Aangepaste sfeerverlichting

Wat is slimme verlichting?

In plaats van een standaardaanpak, gebruikt een slim verlichtingssysteem technologie om te meten hoeveel licht er eigenlijk nodig is in een gebied. Misschien is er veel licht van omringende gebouwen. Misschien maakt een bewolkte hemel alles donkerder. Of misschien is het Valentijn en hét moment voor wat sfeerverlichting. Een slim verlichtingssysteem weet dat, en stemt de straatlantaarns in dat gebied daarop af.

Daarvoor werd een platform ontwikkeld dat via sensoren op de verlichtingspalen de lichtsterkte kan aansturen en al dan niet kan dimmen.

Lichtproject stadskern

Sinds 2019 loopt er in de stadskern een project om de openbare verlichting te vervangen door slimme verlichting. In totaal gaat het om 14 straten en pleinen. Het doel van dit initiatief is drievoudig.

De nieuwe lichtmasten krijgen slimme sensoren. Hierdoor is het mogelijk de verlichting op ieder moment aan te sturen en de gewenste intensiteit te geven. Verder zijn we met de vernieuwing van de verlichting in een Europees duurzaamheidsproject gestapt. Het energieverbruik vermindert en dus ook de CO2-uitstoot. En – last but not least – is de nieuwe verlichting ook heel sfeerversterkend in de stadskern. Het is na de eerste fase van de aanleg van de winkelwandellus, een belangrijke nieuwe stap om de stadskern aantrekkelijker te maken voor bewoners en bezoekers.

Hoever staan we?

In heel het projectgebied wordt de bestaande openbare verlichting vervangen door slimme ledverlichting. Dat gebeurde al grotendeels in volgende straten:

Broodstraat – Casinostraat – Richard Van Britsomstraat – Boonhemstraat – Paul Snoekstraat – Collegestraat – Dr. Verdurmenstraat – deel Nieuwstraat – deel Regentiestraat – deel Zamanstraat – deel Ankerstraat.

Voor Sint-Nicolaasplein, Houtbriel en Stationsstraat gaan we nog een stapje verder. Er komt niet alleen slimme ledverlichting, we voorzien ook specifieke lichtsscenario's.

Praktische werkwijze

De installatie van de ledverlichting is gebaseerd op een grondige lichtstudie. Op basis daarvan worden technische uitvoeringsplannen opgemaakt. De uitvoering begint met het aanbrengen van een nieuwe stroomkabel ondergronds. De bestaande armaturen van de openbare verlichting worden verwijderd en vervangen door nieuwe lichtpunten met ledlampen.

De uitvoering van deze werken voor Sint-Nicolaasplein, Houtbriel, Stationsstraat en Stationsplein is gepland in het voorjaar.

Netwerkbeheerder Fluvius is projectpartner van de stad voor de uitvoering van het geheel. In de loop van 2021 zijn alle lichtprojecten klaar.

Een stapje verder

De verlichting wordt dan écht interactief en intelligent. Ze past zichzelf aan en kan snel inspelen op bepaalde situaties. Daarvoor worden vooraf scenario's vastgelegd. Dat gebeurde voor het Sint-Nicolaasplein/ Houtbriel en de Stationsstraat. Experts van de Technische Universiteit Eindhoven werkten daarvoor samen met bewoners, handelaars, horeca, politie en verschillende stadsdiensten. Bij de voorbereiding kwamen aspecten aan bod als o.a. sfeer en gezelligheid, veiligheid, aangenaam winkelen …

Sint-Nicolaasplein/Houtbriel

Het intelligent lichtscenario op deze stadspleinen laat toe om de sfeer van de verlichting af te stemmen op de **aard van de activiteit**, die er plaatsvindt. Het kan ook langzaam uitdovend werken tegen het einde van een evenement.

Op de **Houtbriel** staan waardevolle panden, die dateren van het einde van de 18de eeuw. Ze dragen nog duidelijke kenmerken van de fraaie rococo-architectuur, die toen gangbaar was in de burgerlijke bouwkunst. Binnen het lichtproject worden enkele van deze knappe gebouwen uitgelicht. De kwaliteitsvolle accentuering met gevelverlichting zal een aangename sfeer op dit plein creëren.

Voor het aspect **veiligheid** in dit scenario loopt er een studie om te werken met een geluidscamera, die de lichtsterkte verhoogt, van zodra er zich op het plein een incident voordoet. Dat kan zowel onmiddellijk en rechtstreeks, als na tussenkomst van de politie in de controlekamer van het Politiehuis.

De hertekening van de architecturale verlichting van de **Sint-Nicolaaskerk** zal sfeerversterkend werken.

In de **Sacramentsstraat** wordt met speelse verlichting een vierkant tunneleffect gecreëerd. Op de gevel van de **Cipierage** verschijnt een creatieve lichtprojectie, als een fraaie uitnodiging om het plein te bezoeken en er te vertoeven.

Simulatie Sacramentsstraat

Sint-Nicolaasplein
3D
A
B
C

Sint-Nicolaasplein

Stationsstraat

De verlichting in de belangrijkste winkelwandelstraat van onze stad is volledig hertekend. Daarbij is er gekozen voor een rond armatuur, waarmee verschillende combinaties gemaakt worden van pendel- en gevelarmaturen.

Op de plaatsen waar geen bomen staan, komen er overspanningen boven de weg met pendelarmaturen. Ter hoogte van de zones waar de bomen staan wordt er gewerkt met gevelarmaturen, zowel op de gebouwen langs de linkerkant van de straat richting Stationsplein, als langs de rechterkant tussen de bomen en de gevels. Op die manier wordt er langs die kant in de geborgenheid van de wandelzone een aangename sfeer gecreëerd.

Ter vervanging van 42 armaturen en drie palen komen er 77 nieuwe toestellen. De nieuwe verlichting wordt afgestemd op de etalageverlichting. Via een sensor gaat de openbare verlichting dimmen wanneer de etalage-verlichting volop brandt en omgekeerd.

Op verschillende locaties in de straat verschijnt er – in de tweede fase – verlichting die een speels element op de grond kan projecteren.

Om te kunnen nagaan of de scenario's voldoende afgestemd zijn op de beleving van het publiek in de Stations-straat, is er in het project een passantentelling voorzien. Er komen ook bevragingen van de bezoekers. Daarbij ligt de focus op sfeer, sociale veiligheid en speelse elementen (beleving).

Stationsstraat: uitlichten gebouw

Gevelarmatuur

Pendelarmatuur
tussen bomen en gebouwen

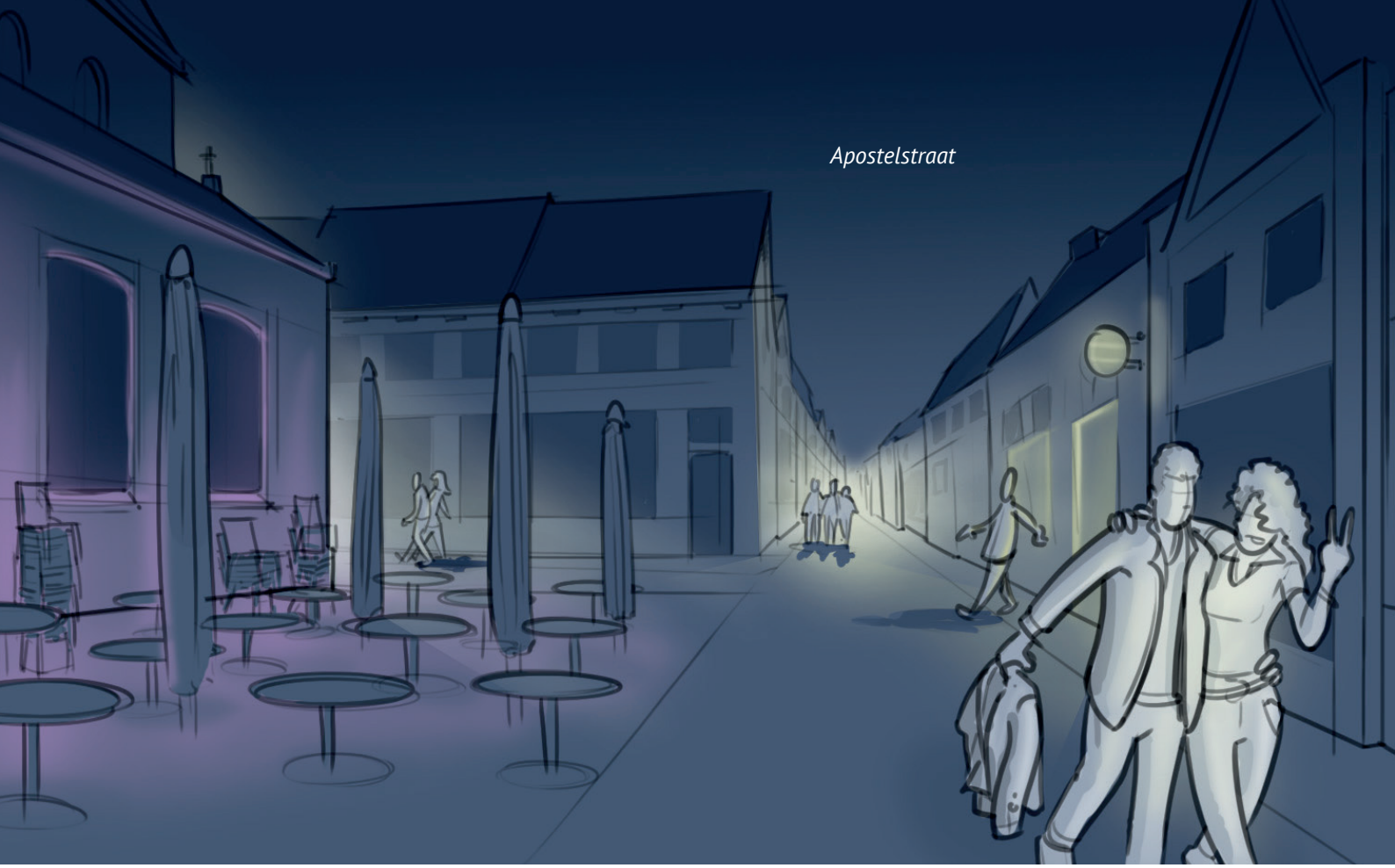

Apostelstraat

Een Europees pilootproject

Onze stad heeft, samen met twee bedrijven, drie universiteiten, de Vlaamse netbeheerder Fluvius, de LUCI Association een drie andere Europese steden het pilootproject 'Smart space' opgezet met slimme verlichtingssystemen. Doelstelling is het energieverbruik van de openbare verlichting met 60 % te verminderen.

Het project wordt voor 60 % gesubsidieerd door de Europese Unie, binnen het Europees fonds 'Interreg North-West Europe'. Ook de provincie Oost-Vlaanderen subsidieert 20 % van het project in Sint-Niklaas. Totaal projectbudget voor de 10 partners is 5.783.016 EUR. Hiervan wordt 3.469.809 EUR door het Europees fonds Interreg North-West Europe gefinancierd. Het projectbudget voor Sint-Niklaas bedraagt 540.620 EUR.

Meer weten?

Surf naar www.sint-niklaas.be/slimmeverlichting